

V davnih, davnih časih je živel deček, ki mu je bilo ime Gregec, a so mu vsi rekli Kekec. Tako ga je klicala mlajša sestrice Tinka, ker še ni mogla izgovoriti njegovega imena. Star je bil komaj osem let, a pogumen kot le kaj. Ničesar na svetu se ni bal. Pasel je kozo, igral na svirel in nabiral jagode. Ali pa se je igral s sestrico Tinko.

Imel je tudi po poli sestro Jerico, ki je bila starejša od njega. Kekčeva mati ji je bila mačeha. Ta ni bila hudobna, a ker je bila bolehnna in zato pogosto slabe volje, ji ni bilo lahko ustreči.

Nekoč, ko očeta ni bilo doma, se je mačeha nad Jerico hudo razjezila in ji rekla, naj kar gre od doma. Pastorka je bila žalostna, a se ni upirala. Povezala je culo in se odpravila na pot. Namenila se je k teti Nežari, ki je živela daleč onkraj Škrlatice in Prisanka.

Kekecu in Tinki je bilo zaradi tega hudo, ker sta imela Jerico srčno rada. Prosila sta mater, če jo smeta spremiti kos poti do gozda. Mati jima je dovolila.

Tako so se vsi trije, Jerica, Kekec in Tinka napotili proti goram. Ko so dospeli do gozda, se Kekec in Tinka še nista vrnila. Spremljala sta jo še dalje, da bi je ne bilo strah. Hodili so, hodili, slednjič zgrešili pot, da niso vedeli ne naprej ne nazaj. V stiski je Kekec zapiskal na piščalko in klical škratca, da bi jim pokazal pravo pot. Vse zaman. Škratec se mu ni oglasil.

Šli so dalje v upanju, da naletijo na kakega človeka, ki jim pokaže pravo pot. Toda človeka ni bilo, povsod samo drevesa in skale. Poleg tega je nastala noč in trda tema, da ni bilo videti niti za ped pred obrazom. Jerica ter Kekec in Tinka, ki sta se držala za roke, so tavalii od debla do debla, od skale do skale in se klicali. »Jerica, kje si?« In: »Kekec in Tinka, kje sta?« Drug drugemu so odgovarjali, a se je zdelo, da se vedno bolj oddaljujejo drug od drugega. Nazadnje je Jerica popolnoma umolknila, ko da se je izgubila v temi. Kekčevim in Tinkinim klicem so se oglašali le skovirji z vrhov starih dreves.

Tinka si je izvinila nogo, da je zaječala, nato je zajokala od groze in bolečine. Kekec, ki ni izgubil poguma, jo je tolažil in jo potolažil na mah. »Počakajva, da vzide mesec!« je rekel. »Nato bova zopet našla Jerico, skupaj bomo poiskali pravo pot.« Tinka je bila tako izmučena, da je takoj zaspala. Zaspal je tudi Kekec, dasi ga je še v spanju mučil strah pred divjimi zvermi.

Zveri ju niso nadlegovale, tudi lune ni bilo, zakaj bila je brezmesčna noč. Zjutraj ju je prebudilo petje ptic in prvi sončni žarki. Tinka in Kekec sta vstala, si pomela oči in klicala Jerico. Ta jima ni odgovorila. Četudi je bilo to le malo verjetno, sta mislila, da je njuna sestrice v temi našla pot k teti Nežari onkraj skalnatih gora. Ali pa so jo požrli volkovi, sicer bi se oglasila.

Kekec in Tinka sta šla dalje skozi gozd v upanju, da bosta našla pot v domačo vas. Bila sta lačna in žejna; kako dobro bi jima dela skodelica toplega mleka. Tinka je jokala, Kekec pa ni izgubil poguma. Iskal je poti, zdaj na desno, zdaj na levo, a je povsod naletel le na drevesa in na skale. Dolgo sta hodila, Tinka je šepala in ni mogla dalje. Bratec jo je venomer bodril, a to je le malo pomagalo. Nazadnje jo je vzel v naročje in jo nosil, kot pastir onemoglega janjčka. To ni bilo lahko, zakaj tudi on je bil utrujen, oba pa sta bila izčrpana od lakote.

Tako je minil dan, zopet se je približal večer. Tedaj sta pod goro zagledala kočo, ki je bila vsa iz belega kamna. Mislila sta, da je to kaka pastirska kočica. Zatekla sta se vanjo in jo našla prazno. Kekec je zakuril na ognjišču in prižgal svečo, ki je stala na mizi. Zavrel je ponvico mleka, ki ga je našel v koči poleg hlebca rženega kruha.

Zdelo se jima je, da sta v raju. V miru sta povečerjala. Tedaj je Tinka, ki je bila smrtno utrujena, sedé zaspala. Kekec jo je odnesel v sobico poleg izbe, jo položil na posteljo in jo pogrnil. Pri tem se niti za trenutek ni prebudila, spala je kot ubita.

Kekec je v izbi sede čakal, da pridejo pastirji. Ni se jih bal, ker je vedel, da so pastirji prijazni, gostoljubni ljudje. Toda pastirjev ni bilo. Pravkar je zadremal, ko so se vrata s truščem odprla in vstopil je velikan. Imel je brado, ki mu je valovila do pasu, a brki so mu bili le malo krajši.

»Divji mož Prisanek,« je pomislil Kekec. »In to je njegov dom.«

Ves trd od strahu se je skrnil pod mizo.

Prisanek je na prvi pogled spoznal, da je nekdo šaril po njegovi koči. Godrnjal je in po vseh kotih s pogledom iskal vsiljivca. Ker ga ni našel, je že hotel stopiti v sobico.

»Tu mora biti,« je rekel.

Tedaj se je Kekec zbal za Tinko. Ko bo zagledala divjega moža, se bo na smrt prestrašila.

Planil je izpod mize in se Prisaneku postavil po robu. Ker mu je segal samo do pasu, je poskočil na ognjišče in divjega moža vlekel za brado in brke.

Prisanek je bil hudo presenečen.

»Glej, glej!« je rekel. »Kdo pa si ti?«

»Kekec sem,« je odgovoril deček. »S sestrico Tinko sva se izgubila v gozdu. Izvinila si je nogo in sem jo prinesel v kočo. Zdaj leži v sobici. Ponvico mleka sva vam vzela in dva kosa kruha, ker sva bila lačna. To vam povem, da ne boste hudi in da ne bo zamere.«

Mož je prekrižal roke in ga gledal. Bil je velik in močan, na glavi mu je tičal zelen klobuk z orlovim peresom. A nič divjega ni bilo na njem, razen goste brade in velikih brkov.

»Glej, glej, kaj mi tvežiš!« je dejal Prisanek z nasmehom. »Jeziček imaš namazan, kar je res, je res, a mene ne boš prevaral. Čakaj, da pogledam tvojo sestrico, če si je res izvinila nogo.«

Mož je stopil proti vratom sobice, a tedaj mu je Kekec zopet zastavil pot. Prosil ga je, naj pusti Tinko pri miru, da ne umre od strahu. Ker je Prisanek le silil v vrata, je Kekec zopet planil vanj in ga vlekel za brke in brado. Tedaj je bilo divjemu možu dovolj, zgrabil je dečka okoli pasu, ga dvignil v zrak in ga trdo postavil na tla.

Nato je vzel svečo in posvetil v kamrico. Tinka je trdno spala in se smehljala. Bržkone se ji je sanjalo, da je doma.

»Hm,« je rekel divji mož.

Prinesel je debelo odejo.

»Zavij se vanjo in lezi!« je rekel Kekcu. »Jutri bova obračunala.«

Kekec se je zavil v odejo in legel zraven Tinkine postelje. V hipu je zaspal.

Jerica je tisti dan od ranega jutra blodila po gozdu. Iskala je Kekca in Tinko, ki ju je izgubila. Toda zaman ju je klicala in prisluškovala, da bi zaslišala Kekčevo piščalko. Tolažila se je z mislijo, da sta morda že doma. A če nista našla poti, mora poklicati ljudi, da ju poiščejo. Ni več mislila na teto Nežaro. Mora nazaj v vas.

Trgala se je skozi grmovje, plezala po skalovju in bredla gorske potočke. Noge so ji krvavele. Medtem je zopet nastajala noč. A preden se je dodobra stemnilo, je našla ravno gladko pot, ki je vodila skozi gozd.

Mislila je, da gre proti vasi. A ko se je drevje razredčilo, je dospela na prostorno trato. Vse naokrog je opojno dišalo po planinskem cvetju. Pred seboj je zagledala luč, ki se je svetila iz teme.

Dospela je do velikega poslopja in potrkala na okno. Nihče se ji ni oglasil. Stopila je v vežo in trikrat potrkala na vrata. Zopet je bilo vse tiho. Vstopila je v svetlo izbo in začudena obstala.

Na zlatem lestencu je gorelo deset velikih sveč. Soba je dišala, kakor da je posuta z dišečim cvetjem. Vsepovsod taka krasota, da ji je jemalo vid. Iz strmenja jo je vzdramil glas: »Kdo si? Stopi dalje! Kaj stojš le na pragu?« Jerica se je ozrla. Zagledala je posteljo, na kateri je pod svilnato odejo ležala žena z belimi lasmi.

»Jerica sem,« je povedala deklica. »V gozdu sem izgubila bratca in sestrico, Kekca in Tinko. Ali ste ju morda videli?«

»Nisem ju videla,« je odgovorila žena, ki je imela lepe, mile oči. »Nisem ju mogla videti, ker sem že sedem dni bolna. Hudo. bolna, a nimam nikogar, da bi mi stregel.«

Jerici se je bolna žena hudo zasmilila.

»Rada bi ostala pri vas in vam stregla,« je rekla. »A moram poiskati bratca in sestrico.«

»Kar pri meni ostani,« je rekla žena. »Tvojemu bratcu in sestrici se ni zgodilo nič hudega. Le verjemi! Pomagaj mi, da ozdravim! Jutri poiščeva izgubljenca.«

»Ostanem,« je rekla Jerica. »Pomagala vam bom.«

»Stopi v kuhinjo!« je rekla bolnica. »Segrej krožnik juhe in mi jo prinesi. In sama si privoščiči, kar ti srce poželi.«

Jerica je stopila v kuhinjo, ki se je vsa lesketala, kot da je iz čistega srebra. Na krožnikih so se ji ponujale slaščice. Jerica jih je jemala in jedla, zakaj bila je hudo lačna. Nenadoma se ji je posvetilo, kdo more biti bolna žena. »To je vila Škrlatica,« si je rekla. Saj je slišala od ljudi, da ima vila bel dvorec v gaju pod gorami. V ta dvorec je prišla.

Medtem je juha zavrela. Jerica jo je vlila na srebrn krožnik in vzela zlato žlico. Odnese jo je bolni ženi.

Ta jo je z užitkom srebala, toda ne dolgo. Glava ji je zopet zdrknila na blazino.

»Ne morem več,« je vzdihnila. »Vsa sem oslABLJENA. Samo eno zdravilo mi pomaga, a nimam človeka, ki bi mi ga prinesel.«

»Povejte, kje ga najdem,« je rekla Jerica. »Pojdem in vam ga prinesem.«

»Nocoj je prepozno,« je rekla vila. »Visoko na Škrlatici rasejo trije mežiklji. Dva sta rumena, a tretji je rdeč. Če rdeči mežikelj samo poduham, bom zdrava. A kdo naj gre ponj?«

»Jaz,« je rekla Jerica. »Šla bom zarana. Samo za pot mi povejte.«

»Onkraj trate je steza, ki vodi naravnost v skalovje, nato se izgubi. Plezati moraš po strmi steni. In še po eni. Vrh druge cvetejo mežiklji. A ti ne zmoreš te poti...«

»Poskusila bom,« je rekla, Jerica.

Nato nista več govorili. Bolna žena je spala, a luči so svetlo gorele. Jerica je bedela in čakala, da jo vila pokliče, če jo bo potrebovala. Mislila je na jutrišnjo pot, na Kekca in Tinko in sedé žačemela.

Ko se je Tinka zjutraj prebudila, je zijala od strahu in začudenja. Kekec ji je povedal, da nista pri pastirjih, ampak pri divjem možu Prisanku. In da se je velikanu dvakrat zakadil v brke in brado. Tega res ni mogla verjeti. Mislila je, da se bratec baha in laže. Prav tedaj ju je Prisanek poklical k zajtrku. Na mizi se je kadila velika skleda žgancev in latvica toplega mleka.

Tinka se je Prisanka tako zbala, da je zajokala in ni hotela jesti. In vendar divji mož ni bil tako strašen. Velik je bil res, imel je strašne brke in brado, a so se mu toplo, šegavo svetile oči. Prigovarjal ji je, da naj jé in se pri tem tako smešno pačil, da se je slednjič zasmejala.

Po zajtrku je Kekec rekel Prisanku naravnost v brk:

»Sinoči ste rekli, da bova danes obračunala. Čakam!«

»Misliš, da sem pozabil,« je rekel divji mož. »Dvakrat si se zakadil vame, a za kazen mi boš dva dni pasel divje koze. A glej, da ti nobena ne uteče. Za vsako kozo, ki bo zmanjkala, mi boš pasel en dan več. Ali si razumel?«

Kekec se je prestrašil.

»Divje koze naj pasem? Kako naj letam za njimi, ko so nagle kot strela. Rajši me nabijte, divji mož, koz pa ne bom pasel.«

Prisanek se ni prepiral s Kekcem. Zgrabil je platneno malho in mu jo vrgel čez ramo. V roko mu je dal dolgo palico.

»Koze že čakajo,« je dejal. »Rade se pasejo, dokler je rosa. Zgani se!«

In Kekec je moral ubogati. Odšel je z divjim možem. Dospela sta na planotico, ki je bila okrog in okrog ograjena z živim plotom. Na tej planotici je poležavala čreda divjih koz.

Prisanek je odprl leso in divje koze so se usule iz staje. Plezale so po sivem skalovju višje in višje. Divji mož in Kekec sta hitela za njimi. Dečka je obšla takšna dobra volja, da je zavriskal.

»Glej ga no,« je rekel Prisanek.

Dospela sta na jaso med dvema stenama.

Ondi so se koze že pasle.

»Glej, da nobene ne izgubiš,« je ponovil Prisanek. »Natančno imam preštete. Sto jih je. Ko bo zahajalo sonce, trikrat zabrlizgaj na prste. Koze se bodo same vrnile v stajo. Ti se pa vrni v kočo.«

In divji mož je odšel. Kekec si je oddahnil, ko je bil sam. Sedel je na neki skali in gledal čredo, ki se je pasla. Ozrl se je na Škrlatico in opazil nekoga, ki je plezal po strmi steni. Ni si mogel misliti, da je to Jerica, ki gre po zdravilo za vilo Škrlatico. Globoko v dolini je uzrl domačo vas. Od veselja je zavriskal, da se je ena divjih koz splašila in pobegnila visoko v skalovje. Zaman jo je klical. Ni se več vrnila.

»En dan dljé bom moral pasti,« je grenko pomislil. Legel je na sonce in piskal na svirel.

Medtem se je Jerica vrnila z vrha Škrlatice. Z velikim rdečim mežikljem v rokah je tekla proti zeleni vilinski hiši v zelenem logu.

»Zdaj bo vila ozdravela,« je tiho ponavljala pri sebi.

In vsa zasopla je stopila v izbo, v kateri je ležala vila Škrlatica.

»Prinesla sem mežikelj,« je rekla.

Vila je vzela cvetico in jo pritisnila na usta. V hipu ji je kri zalila prej bleda lica. Beli lasje so se ji zasvetili v zlatu. Vstala je in se preoblekla v belo obleko. Pred Jerico je stalo mlado dekle, ki se ji je prijazno smehljalo.

Vila je bila tako lepa, da je Jerica le strmela in začudeno sklepala roke.

Škrlatica jo je poljubila in pobožala po laseh.

»Zlati otrok!« je rekla. »S čim naj ti poplačam to dobroto?«

»Saj ni bilo tako hudo,« je rekla Jerica. »Samo, da najdem Kekca in Tinko pa bom srečna.«

»Se danes ju poiščem,« je rekla vila.

Jerica je bila od napora strašno izmučena, da je skoraj stoje spala. Vila jo je položila na posteljo in jo toplo pogrnila. Deklica je dolgo spala. Ko se je prebudila, je bila sama v sobi. Ni čakala dolgo, ko je vstopila vila in se ji toplo nasmehnila.

»Ali veš, kdo sem?« jo je vprašala.

»Da, vem,« je odgovorila Jerica. »Vila Škrlatica ste.«

»Res, vila Škrlatica sem. Uganila si. Tvoja prijateljica. Hvaležna sem ti, ker si mi pomagala. Menda se me ne bojiš?«

»Ne bojim se vas,« je odgovorila deklica. »Za vas grem še enkrat po mežikelj, če hočete.«

»O, tega ne bo več treba,« je rekla vila. »Jaz zbolim le vsakih sto let. Bolna sem celo leto, če mi kaka dobra duša ne prinese mežiklja. Zdaj bom zopet zdrava in vesela celih sto let.«

Nato je vila deklico počesala, jo oblekla v belo obleko, ji obula žametne čeveljčke ter ji dolge lase prevezala s svileno pentljo. Ko se je deklica pogledala v zrcalu, se skoraj ni spoznala. Od začudenja je sklenila roke.

Nato sta sedli za mizo in obedovali. Jerica je pripovedovala o bolni mačehi, o tem, kako jo je ta spodila od doma in da je bila namenjena k teti Nežari. Vila pa je Jerici povedala, da je v gozdu našla sled za Kekcem in Tinko. A sled vodi naravnost do kočice divjega moža Prisanka. Pri njem sta.

Jerica se je prestrašila.

»O, rešite ju!« je vzkliknila.

»Prosila bi Prisanka, naj ju izpusti, a to bi ne pomagalo,« je rekla vila. »Z divjim možem sva v sporu in ne smem v njegovo kraljestvo. Tudi on ne prihaja k meni. Če ga kličem, se mi ne oglasi.« Jerici so se ulile solze.

»Ojoj!« je zahlipala. »Ne bom več videla Kekca in Tinke.«

»Ne boj se,« je rekla vila. »Prisaneč ima rad otroke. Ne stori jim žalega. Poznam ga. Nekaj dni ju bo zadrževal, nato ju spusti domov!«

Jerica je nehala jokati, vendar ni bila docela potolažena.

Kekec je bil v hudi stiski. Prvi dan so mu ušle tri koze. Najprej ena, nato še dve. Štiri dni dlje bo moral pasti. Če mu bodo koze tako uhajale, se nikoli več ne bo vrnil domov, mu je neprestano šlo po glavi. Zaradi tega ponoči ni mogel spati. Tuhtal je, kako bi s Tinko ušel divjemu možu. Tudi Tinka ni spala. Jokala je, kadar se je spomnila na mater. A tudi Prisaneč ni spal. Premetaval se je na ležišču, stokal in vzdihoval.

»Môra ga tlačiti,« je zašepetala Tinka.

»Prepodim jo,« je rekel Kekec.

Vzel je piščalko in zapiskal tako milo, da se mu je topilo srce. Medtem je divji mož mirno zaspal in ga ni bilo več slišati do jutra.

»Vsako noč slabo spim,« je rekel, ko se je prebudil. »Le to noč sem spal kot nikoli prej. Tvoja piščalka, Kekec, me je uspavala. Prodaj mi jo. Vsak večer bom nanjo zapiskal, da bom lažje zaspal.«

»Ne prodam je,« je rekel Kekec.

»Daj, Kekec, bodi dober! Koliko ti dam zanjo?«

»Za vse na svetu je ne dam.«

Prisaneč je odprl veliko omaro in vzel iz nje lepe citre z zlatimi strunami.

»Te citre ti dam za piščalko,« je rekel.

Kekec je zijal. Citre so bile njegova velika želja, a kje naj jih dobi? Piščalko si je lahko sam izrezljal, za citre pa bi moral dati cekin. Zdaj pa so ležale pred njim in se mu ponujale. Ko se je dotaknil strun, so zapele tako milo, da bi se razjokal.

»Ali mi jih res zamenjate za piščalko,« je vprašal, »ali se samo norčujete?«

»Res,« je pritrdil Prisanek. »Citre so tvoje, če mi daš piščalko.«

Tinka je stala in gledala.

»O, če bi zdaj smela še domov, bi bilo res lepo!« je vzkliknila.

Divji mož je bil ves zmeščan ob misli, da ima piščalko in bo lahko spal.

»Lahko gresta domov,« jima je rekel. »Ne bom vaju več zadrževal.«

To je bilo veselje! Kekec je skočil na mizo in divjega moža objel okoli vratu.

»O, stric Prisanek!« je vzkliknil. »Kako ste dobri, stric Prisanek!«

Drugo jutro sta se Kekec in Tinka odpravila v vas. Piščalka je ostala pri divjem možu, citre pa so odšle s Kekcem. Nosil jih je na pisanem traku, sam Prisanek mu jih je obesil čez ramo. Pri tem mu je prigovarjal: »Le pohitita s Tinko, da vaju ne ujame noč in se ne bosta zopet izgubila.«

Kekec je od veselja vriskal.

Tinka pa je skakljala pred njim kot zajček. Noga je ni več bolela.

Nista bila še daleč, ko je za njima pritekla Jerica. Ko je zaslišala Kekčevo vriskanje, se je poslovila od vile Škrlatice, ki je ni zadrževala. Pa kakšna je bila, da sta Kekec in Tinka ob pogledu nanjo kar strmela. Vsa v beli obleki in zlat glavnik je imela v laseh. V rokah pa je nosila rdeč mežikelj. Izprosila ga je od vile, da z njim pomaga bolni mačehi. Vila Škrlatica ga ji je rada dala, saj ga ni več potrebovala. Pohvalili jo je zaradi dobrega srca.

Otroci so se prisrčno objeli. Nato so tekli dalje. Mudilo se jim je od skrbi, da je morda mati medtem še huje zbolela od žalosti. Med potjo so se utegnili le enkrat ozreti. Samotni gaj vile Škrlatice je ostal že daleč za njimi, da ga niso več videli. Samo visoke gore s sivim skalovjem so kipele proti modremu nebu. Otroci so se s pogledi vpraševali: ali je res, da so vse to, o čemer so si zdaj pripovedovali, doživeli, ali so samo sanjali?

Toda Kekčeve zlate citre, Jeričina bela obleka in rdeči mežikelj so pričali, da je bilo vse čista resnica.

Zavili so mimo strmega hriba in stopili po leseni brvi čez gorski potok, tedaj pa so od radosti vzkliknili. Onkraj pašnika so zagledali domačo vas. Spustili so se v tek in tekli kot nori. Vsi zasopli so pritekli do doma in planili v izbo. Toda na pragu so vsi trije obstali kot prikovani.

Mati je ležala na postelji, zraven postelje je sedel oče in žalosten sklanjal glavo.

Res, mati je bila hudo zbolela od žalosti, ker otrok tako dolgo ni bilo.

»O, mamica!« je zajokala Jerica. »Vrnila sem se, da ostanem pri vas. In zdravilo imam za vas. Ozdraveli boste, resnično ozdraveli...«

Tedaj se je deklica sklonila k nji in ji na pol uveli mežikelj pritisnila na usta.

Zgodil se je čudež. Smrt, ki je že čakala s koso, je pobegnila iz sobe. Bolnici so se vračale moči. Ni pretekla niti ena ura, ko je že vstala in je bila zdrava kot nikoli. Objela je Jerico, zaradi katere si je že bridko očitala, da jo je spodila od doma.

»Ti si dobro dekle,« je rekla. »Ostani pri nas! Nikoli več ti ne porečem zlé besede.«

In tako je tudi bilo. Jerica je poslej pomagala mačehi pri delu, Tinka se je igrala z mucko, Kekec pa je pasel kozo in še učil brenkati na citre. A vsi so se radi spominjali divjega moža Prisanka in vile Škrlatice.

Kekec je izvedel, da pojde služiti. Korošec iz Rovt, velik mož s košatimi brki, ga je naprosil za hlapčiča. Oče in mati sta ga obljubila. Saj tako ni imel kaj početi doma. Koza, ki jo je pasel, se je tiste pomladi izgubila na planini. Poleg tega sta oče in mati menila, da se bo česa naučil pri tujih ljudeh.

Kekcu ni preveč dišalo, da mora od doma. A ker je bil vaje ubogati in ni bil kaka mila jera, je požrl grenkobo, se zasmel in zažvižgal. Saj bo ostal v Rovtah samo do zime, kot so mu rekli, poleti pa je povsod lepo. Tinki je nagajal, da pojde k hudemu zmaju za kuharja. Ta je vsa trepetala iz bojazni za bratca. Kekec pa ji je za slovo še enkrat zaigral na citre in ji zapel.

Drugo jutro se je napotil k daljnim goram. Na klobuku se mu je pozibavalo petelinje pero, na hrbtu je nosil veliko culo, a ob boku so mu bingljale citre.

Bil je še daleč pod gorami, ko mu je nenadoma zastavil pot bosopet, mršav in potegnjen deček; na glavi mu je čepel zelen klobuček. Od nog do glave ga je meril s sovražnim pogledom.

»Kdo pa si?« ga je vprašal. »Kam hočeš? Ali si ti Kekec, ki gre služiti h Korošču?«

Kekec se mu je nasmehnil in mu prijazno odgovoril :

»I, seveda sem Kekec. In tudi h Korošču grem služiti. Ali je še daleč?«

Tuji deček mu ni odgovoril. Zgrabil ga je za ramena in mu podstavil nogo, da bi ga spravil na tla. Toda Kekec je bil močnejši. Zgrabil je dečka čez pas in ga položil na trato. Prvič in še enkrat, ker deček ni odnehal.

Tedaj se je bosopetec razjokal.

»Jaz sem Korošček Rožlè,« je povedal. »Če prideš k nam za pastirja, moram jaz po svetu. Tega pa nočem, nočem!«

Kekec ga je potolažil.

»Ne bom za pastirja, marveč za hlapčiča,« mu je rekel. »Ti boš še naprej pasel. Ni ti treba jokati, Rožlè.

Ti ostaneš lepo doma, kakor doslej. Le verjemi! Prijatelja si bova in ne bova se prepirala.«

Deček je nehal jokati in si obrisal solze z rokavom. Verjel je Kekcu. Bilo mu je žal, da ga je tako grdo sprejel; gledal je v tla in molčal.

Tedaj je zaklical iz grmovja tenek glasek: »Rožlè! Oj, Rožlè, kje si? Rožlè!« Rožlè se je udaril po čelu in vzkliknil: »Čisto sem pozabil nanjo!« Skočil je v grmovje in se takoj nato prikazal z deklico, ki jo je vodil za roko. Bila je suhljata, za glavo višja od Tinke, svetlih kodrastih las, blede v lica in modrih oči. Oblečena je bila v pisano krilce.

»To je naša Mojca!« je rekel Rožlè. »Prelepo poje... A to je Kekec, naš novi hlapčič. Jaz ne pojdem od doma. Oče me je samo strašil... Mojca je slepa,« je pošepnil Kekcu.

Tedaj je Kekec razumel, zakaj jo Rožlè vodi za roko.

Deklica je tlesnila z rokami in se vedro zasmejala:

»O, prav, prav, da ne greš, Rožlè. Skupaj se bomo igrali s Kekcem in prepevali. A kje je Kekec? Daj mi roko, da te pozdravim.«

Kekec je dal roko slepi deklici, ki se mu je globoko zasmilila.

»Ali znaš peti?« ga je vprašala Mojca.

»Znam,« je odgovoril Kekec. »Peli bomo in jaz bom igral na citre.«

Na mestu je zaigral za poskušnjo, nato so šli dalje. V hipu so si postali prijatelji.

Dospeli so do samotnega Koroščevega doma. Za hišo se je raztezal smrekov gozd, ki je segal prav do skalnatih strmin.

Koroščevi so bili prijazni ljudje. Kekec se je že prvi večer pri njih udomačil, kakor da je že dolgo pri hiši. Pripovedoval je, kaj vse je doživel pri divjem možu Prisanku.

Napeto so ga poslušali.

»Navihan si, kar te je,« je rekel Korošec. »Ti bi prelisičil še Pehto, da bi ne strašila več otrok in jih ne kradla.«

Kekec je že slišal o botri Pehti, ki baje živi v tistih gorah. O nji so govorili, da krade otroke in jih kdove kam odnaša v košu.

»Kaj Pehta!« je rekel bahavo. »Nje se ne bojim. Pesem bom zložil o nji. Pehti bo všeč in me bo imela rada.« In res je zložil pesem o Pehti. Tako se je glasila:

»Botra Pehta, dober dan!

Pridi k nam na tiho plan,

s sabo v gore vodi nas,

v svojo hišo pod goro!

S petjem ti bom krajšal čas,

da obema bo lepo...«

Peti sta mu pomagala Mojca in Rožlè.

Rožlè je moral na pot. Odgnal je živino na pašnik visoko pod snežniki. Bil je, žalosten, da bo tako sam. Kekec mu je obljubil, da ga bo včasih obiskal.

Nekoč, ko sta Kekec in gospodar odšla na polje, je Mojca sama ostala doma. Da bi si skrajšala čas, je odšla proti gozdu. Sedla je v travo in zapela Kekčevo pesem o Pehti.

»Botra Pehta, dober dan!

pridi k nam na tiho plan...«

Tedaj je za njenim hrbtom nekaj zašumelo. Tuja roka ji je legla na glavo. Zaslišala je ženski glas:

»Lepo poješ, Mojca! Kdo te je naučil?«

»Mamica,« je odgovorila Mojca. »In Kekec, ki zna igrati na citre. Ta je zložil lepo pesem o Pehti. Ali ste jo slišali?«

»Slišala, slišala in prav ta pesem me je privabila iz gozda. Hm, Kekec da je zložil to pesem? Res je lepa. Ves dan bi jo poslušala.«

»Zapojem vam jo še enkrat,« je rekla Mojca, ki je mislila, da je z njo kaka žena iz vasi.

In jo je zopet zapela od začetka do konca. Žena se ni ganila, le enkrat je Mojco pobožala po laseh, drugega nič. Nato je deklica zopet čutila roko na svoji glavi. Žena ji je prijazno rekla:

»Dobro, Mojca! Ker si tako lepo zapela, ti dam za plačilo najboljših jagod. Pojdi z menoj, da ti jih nabereš!«

Mojca je dala ženi roko in žena jo je odpeljala v gozd. Ptice so pele, dišalo je po divjih nageljnih. Dolgo sta hodili. Mojco je slednjič zaskrbelo, kam jo žena vodi?

Končno sta se ustavili.

»Sedi na trato!« je rekla žena.

Mojca je ubogala. Tuja žena ji je prinesla jagod, da jih je zobala. Nato jo je peljala dalje. Mojca je mislila, da jo pelje domov, a poti le ni bilo konca. Ko se je hudo utrudila, jo je žena vzela v naročje in jo nesla. Slednjič jo je postavila na tla.

»Dospeli sva,« je rekla.

A komaj je Mojca stopila, v izbo, je spoznala, da to ni njen dom. Bila je v tuji hiši.

»O, mamica moja!« je prestrašeno zavpila.

»Ne boj se!« je rekla žena. »Jaz sem Pehta. Lepo ti bom stregla. Jagode boš zobala in mi pela.«

Toda Mojca se je vsa tresla od strahu in se stiskala v kot. Bila je pri botri Pehti, ki nabira zdravilne rože po planinah. Pričakovala ni nič dobrega.

Doma so Mojco zaman iskali. Izginila je, da ni nihče vedel kam. Iskali so jo po vsej okolici in jo klicali, a po nji ni bilo več sledu. Nazadnje so verjeli, da je — slepa, kot je bila — padla v gorski potok in utonila. Oče in mati sta jokala, tudi Kekec je hodil okrog z žalostnim srcem.

Napotil se je k Rožlētu, da mu pove žalostno novico. Pot je šla strmo navkreber med skalami in borovci. Privabilo ga je šumenje slapa. Zavil je s poti, se ustavil nad prepadom in pogledal navzdol. V globino je padala voda gorskega potoka. Onkraj struge je zagledal prostorno jaso, obdano z visokimi smrekami. V njihovi senci je stala nizka koča.

Tedaj mu je prišel na uho neki glas. Nekdo je pel pesem o Pehti.

Zdelo se mu je, da poje Mojca.

»Mojca!« je zavpil. »O, Mojca!«

Nihče mu ni odgovoril. Morda se je motil.

Vrnil se je na pot, došel na planino ter našel Rožleta vsega v solzah. Bil je že izvedel, kaj se je zgodilo Mojci.

Kekec ga je tolažil, kakor je vedel in znal. A obema je bilo hudo pri srcu. Sonce je bilo že nizko nad gorami, ko se je Kekec poslovil. Rožlè ga je pospremil kos poti. Kekcu vso pot ni šla iz glave misel, da je slišal peti Mojco. Nazaj grede je zopet stopil do prepada. Z Rožletom sta pogledala navzdol. Kraj jase je stala kočica s črno streho in črnimi okenci.

Rožlè se je preplašil.

»Pojdiva proč!« je prosil. »Morda živi tu botra Pehta. Hitro, da naju ne zaloti!«

Tedaj je od spodaj priplavala pesem o pomladi in škrjančku. Glas je bil srebrno čist. Tako poje samo Mojca.

»To je Mojca,« je rekel Kekec.

»Pehta!« je menil Rožlè. »Tako poje, da bi naju privabila.«

Kekec pa je bil prepričan, da je v koči Mojca, ki poje. Ni padla v potok in utonila. Botra Pehta jo je ugrabila.

Zavriskal je in se spustil po strmini. Rožlè mu je sledil z očmi. Videl ga je, kako dirja čez jaso, naravnost proti koči. In kako je z vso močjo butnil v vrata, da so se mu odprla...

Dalje Rožlè ni utegnil gledati. Od prevelikega strahu je pobegnil.

Kekec je stopil v Pehtino kočico in se oziral po temačnih kotih.

»Mojca!« je klical. »Mojca, kje si?«

»Kdo je ?« se je Mojca oglasila iz temnega kota. »Kdo me kliče?«

»Jaz sem, Kekec!«

Mojca se je oklenila njegovih rok.

»Oj, Kekec!« je vzkliknila. »Ali je tudi tebe ugrabila Pehta?«

»Ne, mene ni ugrabila,« je rekel Kekec. Sam sem prišel, da te odpeljem domov. Le hitro, preden se Pehta vrne.«

Kekec je potegnil Mojco skozi vrata in tekel z njo čez jaso in skozi gozd. Mojca se je spomnila, da ima Pehta strašnega Volka, ki jo povsod spremlja. Kaj, če ju dohiti in raztrga.

Ob tej misli tudi Kekcu ni bilo prijetno, a se je delal pogumnega. Volka, ki sta se ga bala, ni bilo za njima. Ko se je začelo mračiti, sta bila že blizu doma. Ob pogledu na Koroščevo hišo se je Kekec od veselja postavil na glavo in zavriskal.

Zopet je bilo veselje pri hiši. Kekec in Mojca sta pela in se smejala. Le ob misli, da je na svetu toliko lepot, ki jih ne vidi, je deklica kdaj pa kdaj postala žalostna.

Kekec jo je tolažil. Obljubljal ji je, da ji prinese zdravil od vile Škrlatice, tedaj bo spregledala. Ob tem upanju je zopet postala vesela.

Ko se je Kekec čez nekaj dni odpravljaj, da zopet obišče Rožlèta, mu je Mojca branila na pot. Bala se je, da ga ne ugrabi Pehta. Gotovo mu ni odpustila, da je vdrl v njeno kočo.

A Kekec se Pehte ni bal. Ves nasmejan je odšel skozi gozd v strmine. Da si je krajšal čas, si je veselo vriskal in žvižgal.

Rožlè mu je povedal, kako ga je oni dan, ko je Mojca ušla, napadla Pehta. Dolžila ga je, da je on vlomil v njeno kočo in odvedel sestro. Neusmiljeno ga je grabila za vrat in ga pestila. Šele ko je izvedela, da je to storil Kekec, ga je spustila.

»Pa kdo ji je to povedal?« je vprašal Kekec.

»Oh!« je vzkliknil Rožlè. »Moral sem ji povedati, da mi ni potrgala ušes.«

Kekec mu tega ni prehudu zameril. Tudi njemu, ki je bil pogumen, bi ne bilo lahko v Pehtinih pesteh. Obšel ga je velik strah pred njo. Gotovo povsod preži nanj, da ga dobi.

Rožlè mu je svetoval, naj domov grede teče vso pot. Toda Kekec ni tekel. Naj Pehta ne misli, da se je boji. Počasi je stopal nazaj v dolino in prepeval vesele pesmi. Ko je prišel iz gozda na klanec, se mu je zazdelo, da ga nekdo kliče.

Ozrl se je in noge so se mu zašibile v kolenih. Na vrhu klanca je stala Pehta in ga klicala:

»Kekec, pridi bliže, da se nekaj pomeniva!« Kekec je vedel, kaj to pomeni. Pehta ga bo ulovila

in zaprla v kočo. Vendar ni niti poskusil pobegniti. Saj bi ji niti ne mogel uteči. Pred njim je stal strašni Pehtin Volk in mu kazal dolge, ostre zobe.

Mirno je čakal, da je prišla Pehta do njega. V hipu ga je zgrabila za lase in ušesa.

»O joj!« je zajavkal. »Zakaj me lasate? Kaj sem vam storil?«

»Kaj si mi storil?« je rekla Pehta. »Še vprašaš? Vdrl si v mojo kočo in odpeljal Mojco.«

Kekec ni tajil...

»To sem res storil, ker se mi je smilila slepa sirota,« je priznal. »Toda zložil sem tudi lepo pesem o vas, ki sva jo z Mojco vsak dan prepevala.«

Pehta ga je izpustila.

»Pesem mi ugaja,« je rekla. »A kljub temu pojdeš z mano. Za kazen, ker si mi odvedel Mojco. In zato, ker mi je dolgčas, kadar sem sama. A nikar ne misli, da mi utečeš. Moj Volk te bo stražil.«

Kekec je bil zadovoljen ob misli, da mu Pehta ne namerava storiti nič žalega. Tudi nje in njenega Volka se bo rešil, kot se je rešil divjega moža. Zanašal se je na svojo bistro glavo in na srečo.

Pehta ga je zgrabila za roko in ga vlekla v strmino. Bila je že noč, ko sta dospela v bližino njene kočice.

»Tu me počakaj!« je rekla in stopila dalje. In Kekec je čakal, a Volk ga je stražil. Pehta se je kmalu vrnila.

Za njo so se dvigali plameni in dim do neba. Gorela je njena kočica.

»Zažgala sem jo,« je rekla. »Zato, ker zdaj že vsi vedo, kje prebivam. Ti gotovo nisi molčal. In tega ne morem trpeti.«

Ko je kočica do tal pogorela, je zopet zgrabila Kekeca za roko.

»Pojdimo!« je rekla.

Hodili so po ozki stezi, naravnost skozi rušje. Vzšel je mesec. V mesečini so prišli na planotico in se dalje dvigali po strmi rebri. Dospeli so v temen gozdčič, a za gozdčičem na prostorno trato. Onkraj trate je stala kočica. Pehta je odklenila vrata.

Vstopili so v izbo. Kekec je bil tako utrujen, da bi bil najraje stoje zaspal. Pehta ga je peljala v kamrico, kjer je že stala, mehka postelja. Legel je in se pogrnil s toplo odejo. Volk se je zleknil po tleh in ga nepremično gledal, Kekec je v hipu zaspal.

Drugo jutro se Kekec Pehti ni mogel načuditi. Bila je lepo počesana, oblečena v vijoličasto obleko in prepasana s srebrnim pasom. Bila je lepa kot kaka črnolasa vila. Prijazno mu je ponudila dober zajtrk, ki ga je s tekom použil.

»Kaj naj zdaj delam?« je vprašal, ko je vstal od mize. »Ali naj vam nacepim drv?«

»Nisi zato tu, da bi mi bil za hlapca,« je rekla Pehta.

»Kratkočasil me boš! Ker si odpeljal Mojco, si vse kaj drugega zaslužil. In da boš vedel, s tem si tudi nji škodoval. Jaz bi jo bila ozdravila slepote in jo čez kak mesec spustila domov. Če bo zdaj vse življenje slepa, naj se tebi zahvali.«

Kekec je zijal, najrajši bi se bil razjokal. Bilo mu je stokrat hudo, da bo Mojca po njegovi krivdi vse življenje nesrečna.

»O, botra Pehta, kaj sem storil!« je zajavkal. Ves potr se je zatopil v svoje žalostne misli. Nenadoma je veselo poskočil. Prišlo mu je na misel, da ima Pehta gotovo doma kako zdravilo za oči, sicer bi ne govorila, da bi deklico ozdravila. Le izvohati mora, kje ga hrani. Vzel ga ji bo in ga nesel Mojci.

Zopet je bil dobre volje. Če bi izvedel, kje so zdravila, bi vriskal od veselja. A tudi na to mu ni bilo treba dolgo čakati. Pomagalo mu je naključje. Volku se je strupena muha zaletela v oko, da mu je začelo otekati. Zavijal je in besnel od bolečine.

Pehta je vzela iz omarice stekleničko s prozorno tekočino. Kanila jo je Volku dve kapljici v otečeno oko in ni več tulil. Kekecu je drhtelo srce ob misli, kako bo Mojca srečna, ko bo spregledala.

Po kosilu je rekla Pehta:

»Ostani lepo doma in bodi priden. Ne hodi iz kočice, sicer te zgrabi Volk. Kmalu se vrnem.«

Pehta je odšla, a Volk je zaspal. Kekec je poiskal prazno stekleničico in vanjo pretočil polovico zdravnih kapljic. Če bi vzel celo stekleničico, bi Pehta takoj opazila. Poiskal je vrv in z njo privezal spečega Volka. Po prstih se je izmuznil iz kočice. Spustil se je v divji tek skozi gozd in čez obronek. A ni se mu posrečilo uteči. Volk je bil v hipu za njim. Prebudil se je bil in pregriznil vrv. Zagnal se je v Kekca, ga podrl na tla in mu s prednjimi nogami stopil na prsi. Ni mu storil žalega, le pobegniti mu ni dal.

Kekec se je ves poparjen vračal v kočico botre Pehte. Volk je z grozeče odprtim gobcem stopal za njim. Kekec je zdravilo skrilo v varen kotiček. Verjel je, da pride dan, ko se mu bo posrečilo prelisčiti Pehto in Volka.

Kekec je venomer razmišljal, kako bi se rešil strašnega Volka, ki se nikoli ni ločil od njega. Nič odrešilnega mu ni prišlo na misel. Postal je zamišljen in žalosten. Potrjen je bil posebno od dne, ko mu je Pehta rekla, da bo tri leta ostal pri nji. To se mu je zdelo strašno dolgo, cela večnost.

»Koliko ste stari?« jo je vprašal.

»V teh krajih sem že več kot sto let!« mu je odgovorila Pehta. »In bom še dolgo ostala. Odidem šele tedaj, ko se mi izneveri moj Volk in s kakim človekom odide v dolino. A to se ne bo zgodilo.«

Poslej je Kekec razmišljal, kako bi zvalil Volka, da bi zapustil Pehto. Začel se mu je prilizovati. Gež noč mu je pogrinjal odejo, da ni ležal na golih tleh. Božal ga je po dlaki in trepljal po glavi. Volku je bilo to tako všeč, da je od ugodja zapiral oči.

Nato je Kekec začel hliniti veliko lakoto. Pehta mu je stregla s kosi mesa, ki jih je na skrivaj dajal Volku. Ta, ki je od Pehte dobival le kosti in koruzni močnik, se je zaradi okusnih griljajev zelo navezal na Kekca. Postala sta prijatelja. Kadar sta bila sama, sta se iz objestnosti igrala in se valjala po tleh.

Kekcu se je zdelo, da je Volka že dovolj pridobil in lahko z njim pobegne v dolino. Neko jutro, ko je Pehta še spala, je vzel iz skrivališča zdravilo. Nato se je z Volkom tiho pomuznil iz kočice. Stopil je z njim po bregu, a Volk je veselo skakljal okoli njega. Ni mu branil oditi kot prvič. Kekcu je srce igralo od veselja.

A nista bila daleč, ko je nenadoma zaslišal za seboj vpitje. Ozrl se je in zagledal Pehto, kako teče za njim. Kekcu še na misel ni prišlo, da bi bežal. Mirno je počakal, da ga je dohitela.

»Kekec, nazaj!« je zavpila. Z eno roko je zgrabila njega, a z drugo je udarila Volka. »Kaj, tako ga stražiš, mrcina grda!«

Tedaj se je zgodilo nekaj, česar Pehta ni pričakovala. Volk je pokazal zobe in se zagnal v Pehto. Kekec ga je bil docela pridobil s kosi mesa. Zgrabil je Volka za kožuh, da ni raztrgal svoje gospodinje. Ta je vse razumela.

»Ej, ti zvičajnik!« je rekla. »Zdaj pojdem in nihče več me ne bo videl.«

»Prav!« je rekel Kekec. »Se vas vsaj otroci ne bodo več bali.«

»Dobri otroci se me nikoli niso bali,« je rekla Pehta. »Samo poredne otroke sem lovila in jih zapirala v kočico. Toliko časa sem jih imela zaprte, da so postali pridni in dobri, nato sem jih izpustila.«

Pehta je bila videti žalostna. Kekcu se je zasmilila.

»Zaradi mene lahko ostanete,« je rekel. »Ni treba, da odidete.«

»Ne ostanem,« je rekla Pehta. »Pojdem! Daj mi roko!«

Kekec ji je stisnil roko in pri tem se mu je milo storilo. Gledal je za njo, ko je z naglimi koraki odhajala proti gozdu.

»Botra Pehta!« jo je poklical.

Pehta se je ozrla.

»Nekaj vam moram povedati,« je rekel Kekec. »Ne bodite hudi: izmaknil sem vam nekaj kapljic za oči. Nesem jih Mojci, da bo ozdravela. Da boste vedeli, botra Pehta!«

Pehta ni rekla nobene, le z roko mu je zapretila in se smehljala. Tudi Kekec se je smehljaj in gledal za njo, dokler je ni skrtil gozd.

Tedaj je zavriskal. Z Volkom sta stekla v dolino.

Kekec je veselo pripel in privriskal domov. Mojca, ki je sedela na pragu, ga je slišala in ga takoj spoznala po glasu.

»Kekec!« je zavpila.

Oče in mati sta pritekla pred hišo. Res, pred njimi je stal Kekec z Volkom.

»Ali te je Pehta izpustila?« sta vprašala, ko so se pozdravili.

»Kaj še!« je rekel Kekec bahaško. »Vzel sem ji Volka in ji ušel. Zdaj je za zmeraj odšla. Vzel sem ji tudi zdravilo za Mojčine oči.«

Pokazal je stekleničko. Kanili so Mojci nekaj kapljic v oči. Deklica se je dvignila in se s široko odprtimi očmi ozirala na vse strani. »Kaj je to?« se je čudila. Tlesknila je z rokami in klicala na ves glas: »Polje vidim in nebo, pa tudi tebe vidim, Kekec. Nisem več slepa.. Nisem slepa ....«

Skakala je po travi in vsa srečna venomer ponavljala:

»Nisem več slepa!«

Vsi so jokali od veselja.

Tisti večer je tudi Rožlè prišel s planine. Sedeli so na vrtu in prepevali najlepše pesmi. Tedaj se je visoko v gorah dvignila rdeča zarja. Bil je odsev požara.

»Botra Pehta je zažgala svojo kočo, preden je za vedno odšla,« je rekel Kekec.

In res je bilo tako. O Pehti poslej ni bilo več sledu.